

Europaudvalget

Folketingets repræsentant ved EU

Til: Udvalgets medlemmer og stedfortrædere

Dato: 24. januar 2008

Nationale Parlamenters rolle forud for Lissabon-traktatens ikrafttræden

Europa-Parlamentets udvalg for Borgernes Rettigheder og Retlige og Indre Anliggender (LIBE), debatterede tirsdag den 22. januar Lissabontraktatens indvirkning på området for Retlige og Indre Anliggender.

Accelereret procedure

I den forbindelse fremlagde en repræsentant for Europa-Parlamentets juridiske tjeneste sine forventninger. Der blev især lagt vægt på nødvendigheden af en såkaldt "accelereret procedure". En sådan er tidligere blevet anvendt ved Maastricht- og Amsterdamtraktaten, og indebærer at man allerede før traktatens eventuelle ikrafttræden, forbereder nogle af de nye procedurer.

I forhold til Lissabontraktaten vil Europa-Parlamentet på en række nye områder blive ligestillet med Rådet, således at forslag skal vedtages i begge institutioner, før de kan implementeres i national lovgivning - jf. fælles beslutningsprocedure. Såfremt Lissabontraktaten ratificeres i de 27 medlemslande, vil en række forslag med andre ord skulle godkendes af Europa-Parlamentet efter 1. januar 2009.

Kommissionens forslag er naturligvis genstand for forhandlinger i Rådet, der kan være af varierende længde. Det betyder, at et forslag der f.eks. fremsættes af Kommissionen i september 2008, måske først vil blive vedtaget af Rådet i januar 2009. Såfremt Lissabontraktaten på dette tidspunkt er trådt i kraft, vil forslaget på det tidspunkt være underlagt fællesbeslutningsprocedure, og vil derfor også skulle behandles i Europa-Parlamentet.

Pointen med den "accelererede procedure" er, at give Europa-Parlamentet mulighed for at behandle de pågældende forslag, allerede inden Lissabontraktaten eventuelt træder i kraft. Med denne praksis vil Rådet i dets forhandlinger, kunne tage hensyn til de forbehold, der måtte være i Europa-

Parlamentet, og man vil på den måde, opnå en hurtigere og mere effektiv sagsbehandling.

Alternativet er, at man fortsætter efter de nuværende forskrifter. Det vil medføre at en række dokumenter vil blive behandlet udelukkende i Rådet, og først ved traktatens eventuelle ikrafttræden vil kunne sendes til behandling i Europa-Parlamentet.

Som nævnt er den "accelererende procedure" tidligere blevet anvendt, og det var ifølge repræsentanten fra den juridiske tjeneste sandsynligt, at der blandt de tre europæiske institutioner vil kunne nås enighed herom igen.

Nationale Parlamenters rolle

Til forskel fra tidligere er det imidlertid ikke kun Europa-Parlamentet, der får udvidede beføjelser. I Lissabontraktaten bliver også de nationale parlamenters rolle ændret i forhold til beslutningsproceduren i EU. Med introduktionen af de såkaldte "orange og gule kort" bliver det muligt for de nationale parlamenter at direkte influere på EU lovgivning

Ifølge Lissabontraktaten skal Kommissionen fortsat fremsende forslag til Rådet og Europa-Parlamentet, men samtidig skal de 27 nationale parlamenter modtage disse forslag. Herefter har de nationale Parlamenter 8 uger til at komme med indsigelser, såfremt man mener at et givet forslag, krænker nærhedsprincippet.

Hvis en tredjedel af de nationale parlamenter finder at dette er tilfældet, tvinges Kommissionen til at tage forslaget op til fornyet overvejelse. Det er denne procedure, der populært omtales som "det gule kort."

Såfremt halvdelen af de nationale parlamenter finder at et forslag er i strid med nærhedsprincippet, kommer det "orange kort" i spil. I så fald skal Kommissionen sende forslaget til Rådet og Europa-Parlamentet, og hvis blot en af disse ligeledes finder forslaget i strid med nærhedsprincippet, skal forslaget trækkes tilbage.¹

Som nævnt ovenfor, vil en "accelereret procedure" resultere i, at Europa-Parlamentet får mulighed for at behandle forslag, før Lissabontraktaten træder i kraft. Repræsentanten for Europa-Parlamentets juridiske tjeneste gav udtryk for, at det samme måtte være gældende i forhold til nationale parlamenters rolle.

¹ For en mere grundig beskrivelse af disse forhold, se EU-note E 8 om Lissabontraktaten

I praksis vil det betyde, at vedtages den accelererede procedure, vil Folketinget allerede i 2007 skulle forholde sig til, og eventuelt udtale sig om, nærhedsprincippet i en række forslag, der forventes vedtaget efter traktatens eventuelle ikrafttræden.

Folketingets holdning til nærhedsprincippet i disse forslag vil herefter blive videregivet til Kommissionen. På tidspunktet for den eventuelle ikrafttræden af Lissabontraktaten vil Folketinget skulle bekræfte disse holdninger, for at give dem juridiske værdi.

Med venlig hilsen

Jørgen Skovmose Madsen